

AKCIJSKI NAČRT za pripravo predloga umestitve slovenskega znakovnega jezika v sistem predšolske vzgoje ter osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja 2021–2024

OPOMBE:

Zaradi lažje berljivosti so izrazi, zapisani v slovnični obliki moškega spola, uporabljeni kot nevtralni za ženske in moške. Npr.: učence in učenci - v nadaljnjem besedilu učenci, dijakinje in dijaki - v nadaljnjem besedilu dijaki, strokovne delavke in strokovni delavci - v nadaljnjem besedilu strokovni delavci, učiteljice in učitelji - v nadaljnjem besedilu učitelji, ravnateljice in ravnatelji - v nadaljnjem besedilu ravnateljji itd.

1 slovenski znakovni jezik - v nadaljnjem besedilu: SZJ

2 gluhi in naglušni - v nadaljnjem besedilu: GN

3 odrasli udeleženci - v nadaljnjem besedilu: odrasli

4 Resolucija o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2021–2025 (Uradni list RS, št. 94/21) - v nadaljnjem besedilu: ReNPJP 2021-2025

5 Delovna skupina za pripravo predloga umestitve slovenskega znakovnega jezika v sistem predšolske vzgoje ter osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja - v nadaljnjem besedilu: DS za SZJ

6 Večletni finančni okvir (Načrt za okrevanje in odpornost ali Evropski socialni sklad) - v nadaljnjem besedilu: VFO (NOO ali ESS)

Sklop 1: Analiza stanja in mehanizmi sprotne spremljave								
Cilj: Ocena stanja, ki je podlaga za informirano pripravo sistemskih rešitev na področju vzgoje in izobraževanja gluhih in naglušnih, vključenih v programe predšolske vzgoje ter osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja in vzpostavitev mehanizmov za sprotno spremljanje.								
Pričakovani učinki: Redno spremljanje stanja, merjenje napredka, identifikacija prednosti in pomanjkljivosti ter informirano sprejemanje rešitev glede vzgoje in izobraževanja gluhih in naglušnih na ravni države in posameznega vzgojno-izobraževalnega zavoda.								
Zap. št.	Aktivnost	Kazalnik	Nosilec	Rok/časovni okvir	Ukrep/finančna sredstva v EUR /proračunska postavka			
					2021	2022	2023	2024
1.1	Analiza trenutnega modela učenja in poučevanja slovenskega znakovnega jezika ¹ in slovenskega jezika ter tolmačenja za gluhe in naglušne ²	Evalvacijska študija	MIZŠ (SRI)	2021–2023	3311-11-0025 Podporne aktivnosti 10.000 EUR PP 687010 Evalvacije in nacionalni kurikulum	3311-11-0025 Podporne aktivnosti 10.000 EUR PP 687010 Evalvacije in nacionalni kurikulum		
1.2	Redno zajemanje in spremljanje podatkov o GN otrocih, učencih in dijakih ter odraslih udeležencih ³ osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja	Razvoj metodologije in vzpostavitev orodja za redno zajemanje podatkov	MIZŠ (SIOPP in URKI)	2021–2023	V okviru posodobitve že obstoječih aplikacij	V okviru posodobitve že obstoječih aplikacij	V okviru posodobitve že obstoječih aplikacij	
1.3	Analiza podatkov o vključenosti GN odraslih v programih osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja	Razvoj metodologije, zajem in analiza podatkov s priporočili	ACS	2022–2023		3311-11-0025 Podporne aktivnosti 5.000 EUR PP 716910 Raziskovalne in strokovne naloge za izobraževanje	3311-11-0025 Podporne aktivnosti 5.000 EUR PP 716910 Raziskovalne in strokovne naloge za izobraževanje	
1.4	Spremljanje razvoja sporazumevalne zmožnosti GN otrok, učencev in dijakov ter odraslih v SZJ in slovenskem jeziku tudi z vidika razvoja bralne pismenosti.	Kreiranje diagnostičnih jezikovnih testov	MIZŠ (SRI)	2023–2024			3311-11-0025 Podporne aktivnosti 10.000 EUR PP 716910 Raziskovalne in strokovne naloge za izobraževanje	3311-11-0025 Podporne aktivnosti 10.000 EUR PP 716910 Raziskovalne in strokovne naloge za izobraževanje

Sklop 2: Naloge, povezane z vzgojno-izobraževalnimi programi za gluhe in naglušne

Cilj: Predlog posodobitve vzgojno-izobraževalnih programov z umestitvijo slovenskega znakovnega jezika ter zagotavljanje pogojev in podpore za njihovo izvajanje.

Pričakovani učinki:

- Izboljšanje dostopnosti do izobraževanja v in o slovenskem znakovnem jeziku.
- Izboljšanje možnosti gluhih in naglušnih za vključitev v višje ravni izobraževanja in izboljšan dostop do trga dela.
- Dvig kakovosti poučevanja in napredek pri učenju gluhih in naglušnih, tudi s posodobljenimi učnimi pristopi, zagotavljanjem prilagojenih učbenikov, didaktičnih in drugih učnih gradiv ter prilagajanjem zunanjega preverjanja znanja oziroma opravljanja mature in zaključnega izpita.
- Jezikovni napredek ter dvig bralne pismenosti gluhih in naglušnih.
- Izboljšanje informiranosti odraslih gluhih in naglušnih o možnostih vključitve v izobraževanje in učenje ter povečanje števila vključenih v programe izobraževanja.
- Večja dostopnost do kakovostnega knjižničnega gradiva v slovenskem znakovnem jeziku oziroma povezanega s problematiko njegovega poučevanja in uporabo.
- Enakopravno vključevanje gluhih in naglušnih v digitalizirano družbo.
- Krepitev usposobljenosti strokovnih delavcev ter ravnateljcev za vzgojno-izobraževalno delo z gluhihimi in naglušnimi.
- Možnost študija za pridobitev izobrazbe oziroma izpopolnjevanja za učitelje slovenskega znakovnega jezika.
- Ozaveščanje deležnikov v vzgoji in izobraževanju o pomenu slovenskega znakovnega jezika za gluhe in naglušne ter krepitev vključujočega učnega (in širšega družbenega) okolja in izkoreninjanje predsodkov do slovenskega znakovnega jezika.
- Možnost učenja slovenskega znakovnega jezika v okviru rednih izobraževalnih programov po celotni vertikali osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja.
- Uveljavitev slovenskega znakovnega jezika ter evropsko primerljivo znanje.

Zap. št.	Aktivnost	Kazalnik	Nosilec	Rok/časovni okvir	Ukrep/finančna sredstva v EUR /proračunska postavka			
					2021	2022	2023	2024
2.1	Oblikovanje predloga novega modela učenja in poučevanja SZJ in slovenskega jezika ter tolmačenja SZJ za GN s tem povezanih sprememb predpisov	Predlog modela in seznam predpisov, ki potrebujejo spremembe in dopolnitve	MIZŠ (DS za SZJ ⁵)	2024				0

Sklop 2a: Naloge, povezane z vsebino vzgojno-izobraževalnih programov

Zap. št.	Aktivnost	Kazalnik	Nosilec	Rok/časovni okvir	Ukrep/finančna sredstva v EUR /proračunska postavka			
					2021	2022	2023	2024
2a.1	Razvijanje novih in posodabljanje obstoječih kurikularnih dokumentov oziroma programskih elementov, tudi za vzgojno-izobraževalne programe na območjih, ki so opredeljena kot narodnostno mešana	Število predlogov novih in posodobljenih kurikularnih dokumentov oziroma programskih elementov za posamezne ravni vzgoje in izobraževanja, tudi za narodno mešana območja	ZRSŠ	2023–2024			VFO (NOO ali ESS) ⁶ 85.000 EUR	VFO (NOO ali ESS) 85.000 EUR

Zap. št.	Aktivnost	Kazalnik	Nosilec	Rok/časovni okvir	Ukrep/finančna sredstva v EUR /proračunska postavka			
					2021	2022	2023	2024
2a.2	Razvijanje in preizkušanje novih oziroma posodobitev obstoječih modelov učenja, poučevanja SZJ in slovenskega jezika ter tolmačenja SZJ	- Število novih in posodobljenih modelov; - število vključenih otrok, učencev, dijakov in odraslih ter strokovnih delavcev	MIZŠ (SIOPP)	2022–2024		3311-11-0006 Izv.dej. zav. za otroke in mladostnike s pos.potr. 60.000 EUR PP 667410 Dejavnost zavodov za usposabljanje	3311-11-0006 Izv.dej. zav. za otroke in mladostnike s pos.potr. 240.000 EUR PP 667410 Dejavnost zavodov za usposabljanje	3311-11-0006 Izv.dej. zav. za otroke in mladostnike s pos.potr. 180.000 EUR PP 667410 Dejavnost zavodov za usposabljanje
		Spremljanje in evalvacija preizkušanja modelov	PI	2022–2024		3311-11-0025 Podporne aktivnosti 8.000 EUR PP 716910 Raziskovalne in strokovne naloge za izobraževanje	3311-11-0025 Podporne aktivnosti 8.000 EUR PP 716910 Raziskovalne in strokovne naloge za izobraževanje	3311-11-0025 Podporne aktivnosti 8.000 EUR PP 716910 Raziskovalne in strokovne naloge za izobraževanje
2a.3	Izhodišča za določitev pogojev o izobrazbi strokovnih delavcev za izvajanje predlaganih posodobljenih programskih dokumentov oziroma elementov z ustreznim poučevanjem in tolmačenjem SZJ za GN	Število programov/predmetov, za katere je pripravljen predlog	MIZŠ (SRKŠ)	2021–2024	0	0	0	0
2a.4	Umestitev teme, povezane s SZJ, v prečne vsebine - kot so večjezičnost, večkulturnost, demokratično in aktivno državljanstvo - programskih dokumentov in programskih elementov (npr. kurikulum, učni načrti, katalogi znanj, smernice, koncepti ipd.)	Vključitev teme, povezane s SZJ, v izhodišča za posodobitev vzgojno-izobraževalnih programov	ZRSŠ	2021	0			
2a.5	Možnost izvajanja poučevanja/učenja SZJ na zainteresiranih šolah tako, da se umesti SZJ v programe osnovnošolskega (neobvezni izbirni predmet, v razširjeni program) in srednješolskega izobraževanja (izbirni predmet v gimnazijskih programih, izbirna vsebina oziroma interesna dejavnost, v okviru odprtega kurikula) ter priprava učnih načrtov oziroma drugih ustreznih programskih dokumentov.	Število programov, za katere se predlaga umestitev neobveznega učenja SZJ	ZRSŠ	2021–2024	VFO (NOO ali ESS) V okviru posodobitve izobraževalnih programov	VFO (NOO ali ESS) V okviru posodobitve izobraževalnih programov	VFO (NOO ali ESS) V okviru posodobitve izobraževalnih programov	VFO (NOO ali ESS) V okviru posodobitve izobraževalnih programov

Sklop 2b: Naloge, povezane z izvajanjem ter podporo izvajanju vzgojno-izobraževalnih programov

Zap. št.	Aktivnost	Kazalnik	Nosilec	Rok/časovni okvir	Ukrep/finančna sredstva v EUR /proračunska postavka			
					2021	2022	2023	2024
2b.1	Razvijanje in izvajanje programov nadaljnega izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev in ravnatelj v vzgoji in izobraževanju za vzgojno-izobraževalno delo z GN (tudi v ReNPJP 2021-2025 ⁴)	- Število razvitih in izvedenih programov usposabljanja; - število udeležencev	ZRSŠ	2021–2024	3311-11-0025 Podporne aktivnosti 5.000 EUR PP 716910 Raziskovalne in strokovne naloge za izobraževanje	3311-11-0025 Podporne aktivnosti 1.000 EUR PP 716910 Raziskovalne in strokovne naloge za izobraževanje Projektno Erasmus+	3311-11-0025 Podporne aktivnosti 1.000 EUR PP 716910 Raziskovalne in strokovne naloge za izobraževanje Projektno Erasmus+	3311-11-0025 Podporne aktivnosti 1.000 EUR PP 716910 Raziskovalne in strokovne naloge za izobraževanje Projektno Erasmus+
			ACS	2022–2024		3311-11-0025 Podporne aktivnosti 1.500 EUR PP 716910 Raziskovalne in strokovne naloge za izobraževanje	3311-11-0025 Podporne aktivnosti 2.500 EUR PP 716910 Raziskovalne in strokovne naloge za izobraževanje	3311-11-0025 Podporne aktivnosti 2.500 EUR PP 716910 Raziskovalne in strokovne naloge za izobraževanje
			MIZŠ (SRI)	2022–2024		VFO (NOO ali ESS)	VFO (NOO ali ESS)	VFO (NOO ali ESS)
2b.2	Vzpostavitev ali sprememba študijskega programa oziroma smeri ali modula za zagotovitev kompetentnih strokovnih delavcev za vzgojno-izobraževalno delo z GN (tudi v ReNPJP 2021-2025)	Analiza potreb glede priprave študijskega programa/smeri/modula, priprava strokovnih podlag	MIZŠ (Sektor za visoko šolstvo)	2022–2024		Obseg in vir bo predmet dopolnitve Akcijskega načrta	Obseg in vir bo predmet dopolnitve Akcijskega načrta	Obseg in vir bo predmet dopolnitve Akcijskega načrta
2b.3	Certificiranje znanja SZJ (tudi v ReNPJP 2021-2025) in razvijanje javnoeljnega izobraževalnega programa SZJ za odrasle	- Opredelitev in priprava postopka, - strokovne podlage, - ureditev pravnih podlag, - priprava izpitnih katalogov	RIC	2022–2024		3311-11-0025 Podporne aktivnosti 10.000 EUR PP 716910 Raziskovalne in strokovne naloge za izobraževanje	3311-11-0025 Podporne aktivnosti 10.000 EUR PP 716910 Raziskovalne in strokovne naloge za izobraževanje	3311-11-0025 Podporne aktivnosti 10.000 EUR PP 716910 Raziskovalne in strokovne naloge za izobraževanje
			Predlog programa	ACS	2023–2024			VFO (NOO ali ESS) 15.000 EUR

Zap. št.	Aktivnost	Kazalnik	Nosilec	Rok/časovni okvir	Ukrep/finančna sredstva v EUR /proračunska postavka			
					2021	2022	2023	2024
2b.4	Prilagajanje obstoječih in razvijanje novih učbenikov ter drugih didaktičnih in učnih gradiv za GN ter omogočanje dostopnosti (tudi v ReNPJP 2021-2025)	Število učbenikov ter drugih didaktičnih in učnih gradiv glede na: - prilagajanje obstoječih, - razvijanje novih, - dostopnost v šolskih knjižnicah	ZRSŠ	2021–2024	3311-11-0025 Podporne aktivnosti 2.000 EUR PP 483210 Učbeniki in učna tehnologija	3311-11-0025 Podporne aktivnosti 2.000 EUR PP 483210 Učbeniki in učna tehnologija	3311-11-0025 Podporne aktivnosti 4.000 EUR PP 483210 Učbeniki in učna tehnologija	3311-11-0025 Podporne aktivnosti 4.000 EUR PP 483210 Učbeniki in učna tehnologija
2b.5	Sistematično dopolnjevanje fondov izbranih/posameznih šolskih knjižnic z gradivom v SZJ in s strokovnim gradivom, povezanim s problematiko poučevanja in uporabe SZJ (tudi v ReNPJP 2021–2025)	- Vključitev tematike v Pravilnik o pogojih za delovanje šolskih knjižnic; - vključitev tematike v statistične meritve - vzpostavitev specialne zbirke s področja pedagoške in didaktične literature s tematiko izobraževanja gluhih in naglušnih učencev	MIZŠ (SRI)	2022–2024		0	3311-11-0006 Izv.dej. zav. za otroke in mladostnike s pos.potr. 16.350 EUR PP 667410 Dejavnost zavodov za usposabljanje 3311-11-0004 Izvajanje osnovnošolskih programov 1.300 EUR PP 667210 Dejavnost osnovnega šolstva 3311-11-0009 - Izvajanje srednješolskih izobraževalnih programov 700 EUR PP 667610 Dejavnost srednjega šolstva	3311-11-0006 Izv.dej. zav. za otroke in mladostnike s pos.potr. 10.970 EUR PP 667410 Dejavnost zavodov za usposabljanje 3311-11-0004 Izvajanje osnovnošolskih programov 1.300 EUR PP 667210 Dejavnost osnovnega šolstva 3311-11-0009 - Izvajanje srednješolskih izobraževalnih programov 700 EUR PP 667610 Dejavnost srednjega šolstva
2b.6	Razvijanje digitalnih in jezikovnih orodij ter pripomočkov za GN otroke, učence, dijake in odrasle ter strokovne delavce ter omogočanje dostopnosti	- Število orodij in pripomočkov za ciljne skupine; - število uporabnikov	MIZŠ (SDI)	2022–2024		VFO (NOO) 100.000 EUR	VFO (NOO) 100.000 EUR	VFO (NOO) 50.000 EUR

Zap. št.	Aktivnost	Kazalnik	Nosilec	Rok/časovni okvir	Ukrep/finančna sredstva v EUR /proračunska postavka			
					2021	2022	2023	2024
2b.7	Dodatno prilagajanje nacionalnega preverjanja znanja ter zaključnih izpitov in mature za GN, uporabnike SZJ	Analiza stanja in priprava predloga prilagoditev	RIC	2022–2024		<p>V okviru sredstev za ta namen (LDN)</p> <p>311-11-0004 Izvajanje osnovno šolskih programov PP 667210 Dejavnost osnovnega šolstva</p> <p>3311-11-0009 Izvajanje srednješolskih izobraževalnih programov PP 667610 Dejavnost srednjega šolstva</p>	<p>V okviru sredstev za ta namen (LDN)</p> <p>311-11-0004 Izvajanje osnovnošolskih programov PP 667210 Dejavnost osnovnega šolstva</p> <p>3311-11-0009 Izvajanje srednješolskih izobraževalnih programov PP 667610 Dejavnost srednjega šolstva</p>	<p>V okviru sredstev za ta namen (LDN)</p> <p>311-11-0004 Izvajanje osnovnošolskih programov PP 667210 Dejavnost osnovnega šolstva</p> <p>3311-11-0009 Izvajanje srednješolskih izobraževalnih programov PP 667610 Dejavnost srednjega šolstva</p>
2b.8	Razvijanje novih oziroma posodabljanje obstoječih pristopov informiranja in svetovanja za odrasle GN o možnostih izobraževanja in učenja pred vključitvijo, med potekom in ob koncu izobraževanja	Število novih in posodobljenih ukrepov informiranja in svetovanja ter število GN, vključenih v ukrepe	ACS	2023–2024			<p>3311-11-0025 Podporne aktivnosti 4.000 EUR PP 716910 Raziskovalne in strokovne naloge za izobraževanje</p>	<p>3311-11-0025 Podporne aktivnosti 2.000 EUR PP 716910 Raziskovalne in strokovne naloge za izobraževanje</p>

Sklop 3: Promocija učenja in poučevanja slovenskega znakovnega jezika

Cilj: Seznanjanje strokovne in zainteresirane javnosti ter udeležencev vzgoje in izobraževanja s položajem, z možnostjo učenja in s poučevanjem ter tolmačenjem slovenskega znakovnega jezika v programih predšolske vzgoje ter osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja.

Pričakovani učinki:

- Dvig ozaveščenosti deležnikov v vzgoji in izobraževanju o pomenu slovenskega znakovnega jezika za gluhe in naglušne ter krepitev vključujočega učnega (tudi širšega družbenega) okolja in izkoreninjanje predsodkov do slovenskega znakovnega jezika.
- Vključevanje oseb z okvaro sluha v promocijo.
- Boljše poznavanje možnosti učenja slovenskega znakovnega jezika ter vzgoje in izobraževanja gluhih in naglušnih.

Zap. št.	Aktivnost	Kazalnik	Nosilec	Rok/časovni okvir	Ukrep/finančna sredstva v EUR /proračunska postavka			
					2021	2022	2023	2024
3.1	Promocija učenja, poučevanja in tolmačenja SZJ, ki naslavljal različne ciljne skupine (strokovno in drugo zainteresirano javnost, udeležence v vzgoji in izobraževanju ipd.)	Število promocijskih dejavnosti, število različnih ciljnih skupin	ACS	2023–2024			3311-11-0025 Podporne aktivnosti 4.000 EUR PP 716910 Raziskovalne in strokovne naloge za izobraževanje	3311-11-0025 Podporne aktivnosti 2.000 EUR PP 716910 Raziskovalne in strokovne naloge za izobraževanje
3.2	Popis dobrih praks za promocijske in izobraževalne namene	Število popisanih dobrih praks	Zavodi za VI PP	2022–2023		vključeno v 1.1 in 2a.2	vključeno v 1.1 in 2a.2	

Sklop 4: Načrtovanje, usmerjanje in spremljanje aktivnosti

Cilj: Izvedba načrtovanih aktivnosti v okviru opredeljenih časovnih rokov in finančnih sredstev.

Pričakovani učinki:

- Pravočasna priprava predloga sistemskih sprememb vzgoje in izobraževanja gluhih in naglušnih.
- Spremljanje aktivnosti, ugotavljanje napredka ter izvedba potrebnih korektivnih ukrepov z aktivnim sodelovanjem vseh članov delovne skupine ter nosilcev in izvajalcev načrtovanih aktivnosti.

Zap. št.	Aktivnost	Kazalnik	Nosilec	Rok/časovni okvir	Ukrep/finančna sredstva v EUR /proračunska postavka			
					2021	2022	2023	2024
4.1	Koordiniranje z nosilci aktivnosti in spremljanje izvajanja aktivnosti	- Število usklajevalnih dejavnosti s posameznimi nosilci; - število korektivnih ukrepov za zagotavljanje pravočasne ter finančno vzdržne izvedbe načrtovanih aktivnosti	MIZŠ (DS za SZJ)	2021–2024	0	0	0	0